

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus Juridicus Ad Librum III. Decretalium Gregorii IX.
Clericorum in communi, nec non Prælatorum, ac
Capitulorum in specie obligationes, & jura complectens**

Scharz, Oddo

Salisburgi, 1738

§. IV. Quas pœnas incurrant residentiam negligentes?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63800](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63800)

derint, si cæteroquin Chorum diligenter frequentare soliti sint. Barbof. ad cap. 12. Sess. 24. Concil. Trid. n. 96. & de Offic. & Potest. Episcop. part. 3. allegat. 53. num. 167. Garzias d. num. 363. aliquot Declarationes Cardinalium adducens, specialiter verò num. 344. ab eadem Sac. Congregatione & Gregorio XIII. statutum illud, vel consuetudinem Ecclesiarum approbatam testatur, quæ is, qui beneficio suo per 40. annos continuos per se ipsum deseruit, de cætero, quoad vixerit, tanquam emeritus à Choro abesse, & fructus beneficii, unà & distributiones quotidianas percipere possit.

34 Nota, quod recensitis casibus Canonici ab Ecclesia sua absentes distributiones quotidianas lucrari valeant, id non tam juri communi in acceptis referendum habeant, quàm consuetudini à jure non reprobata. De jure enim communi antiquo in cap. un. b. t. in 6. expresso, nulli, nisi actualiter in choro præsentibus distributiones lucrari poterant, quam constitutionem deinde innovavit jus novissimum in Concil. Trid. Sess. 24. de Reform. cap. 12. reprobans tanquam corruptelam omnem consuetudinem, concedentem distributiones quotidianas aliis, quàm, qui

actualiter, & verè horis Canonicis interfuerint, *exceptis illis duntaxat, quos infirmitas, seu justa, & rationabilis corporalis necessitas, aut evidens Ecclesie utilitas excusaret.* Qua exceptione Pontifex non intendit distributiones quotidianas omnibus illis concedere, qui ex causa corporalis infirmitatis, vel evidentis Ecclesie utilitatis absunt, sed illam duntaxat consuetudinem, si quæ uspiam invaluisset, ut ex dictis causis liceat absentibus distributiones percipere, non esse improbandam censet. Quis enim dubitet, ait Van-Espen J. E. V. part. 1. Tit. 7. cap. 11. num. 2. „ in Ecclesie utilitatem cedere, ut Canonici in regimine Ecclesie Episcopo assistant, & inserviant? & tamen, si jus commune spectemus, distributiones eis absentibus non debentur, Similiter negari nequit, quin absentia Canonicorum studiorum causâ in Ecclesie utilitatem cedere possit, & tamen distributiones quotidianas nemo eis assignat. Ut ergò de recipiendis in absentia distributionibus rectè judicemus, non tantum inquirendum, an corporalis infirmitas, aut evidens Ecclesie utilitas absentiam excuset, sed an etiam aliqua Ecclesie ordinatio, vel consuetudo concurrat. Hæc cit. Auth.

§. IV.

Quas pœnas incurrant residentiam negligentes?

S U M M A R I A.

35. Pœna in non residentes tum Prælatos majores, tum Parochos enumerantur in Concil. Trid. Sess. 6. de Reform. cap. 1. & Sess. 23. cap. 1. 36. Possunt pro qualitate contumacie aliæ adhuc pœnæ infligi. 37. Pœnas tamen à Concil. Trid. in non residentes statutas non incurrit Parochus residens, qui curam per suos Cooperatores exercet. 38. Nec pœna privationis contra Parochos non-

residentes decreta ipso jure incurritur. 39. Quæ pœna à Concilio in Canonicos non residentes sint decreta? 40. Non est in arbitrio Canonici residentiam, renuntians perceptioni fructuum, negligere. 41. Quid de Canonico ultra tres Menses absente in ordine ad perceptionem fructuum?

35 **C**UM ex neglecta residentia, & cura animarum negligi, & cultus Divinus minui, aliæque damna Ecclesiis imminere soleant. *arg. cap. 6. de Elect. in 6. idèò variæ pœnæ in reside-re negligentibus à jure decretæ sunt, & quidem circa Prælatos majores puta, Patriarchas, Archi-Episcopos, Episcopos Concil. Trident. Sess. 6. de Reform. cap. 1. Sess. 23. cap. 1. Antiquos Canones in cap. 20. & seqq. C. 7. Q. 1. cap. 34. de Elect. in 6. qui temporum, atque hominum injuria penè in desuetudinem abierrunt, adversus non residentes promulgatos innovat, statuitque, ut si quis ex prædictis Prælatibus legitimo impedimento, seu justis & rationabilibus causis cessantibus sex mensibus continuis extra suam Diocesim morando absuerit, quartæ partis fructuum unius anni, fabricæ Ecclesiæ, pauperibus loci per superiorem Ecclesiasticum applicandorum pœnam ipso jure incurrat. Quodsi per alios sex menses in hujusmodi absentia perseveraverit, aliam quartam partem fructuum similiter applicandam eo ipso amittat. Crescente verò contumacia, ut severiori SS. Canonum censura subjiciatur, Metropolitanus suffraganeos Episcopos absentes; Metropolitanum verò absentem suffraganeus Episcopus antiquior residens pœna interdicti ingressus Ecclesiæ eo ipso incurrenda infra tres menses per litteras, seu nuntium Romano Pontifici denunciare teneatur: qui in ipsos absentes, prout cujuscunque major, aut minor contumacia exegerit, suæ supremæ sedis*

authoritate animadvertere, & Ecclesiis, ipsis de Pastoribus utilioribus providere poterit, sicut in Domino noverit salubriter expedire. Ita Trid. Sess. 6. de Reform. cap. 1. sub Paulo III. quas pœnas dein Sess. 23. de Reform. cap. 1. innovavit, & nè prius sub Paulo III. statuta in sensus à SS. Synodi mente alienos trahantur, ac si vigore illius Decreti saltem 5. Mensibus continuis impunè abesse liceat, etiam eos, qui prædicto modo ultra tres ad summum menses absuerint, præter mortalis peccati reatum pro rata temporis absentiæ fructus suos non facere, nec tuta conscientia, alia etiam declaratione non secuta, illos sibi detinere posse, sed fabricæ Ecclesiarum, aut pauperibus loci erogari debere statuit. Iisdem quoque pœnis Parochos, & alios, beneficium curatum habentes, ob neglectam residentiam subjici, patet ex verbis cit. Sess. 23. cap. 5. Eadem omnino etiam quoad culpam, amissionem fructuum, & pœnas de curatis inferioribus, & aliis quibuscunque, qui beneficium aliquod Ecclesiasticum, curam animarum habens, obtinent, Sacrosancta Synodus declarat, & decernit.

Quæres I. An præter dictas pœnas 36 alix adhuc statui possint? Respondeo affirm. pro qualitate contumaciæ, & negligentix, ita, ut ad depositionem quoque procedi possit. Concil. Trid. cit. Sess. 23. cap. 1. cap. 2. & 9. h. t. Imò Novissimâ Urbani VIII. Constitutione edita 7. Decemb. 1634. quæ incipit: Sa-

cra Synodus &c. & refertur à Barbof. *de Offic. & Potest. Episc. part. 3. alleg. 53. n. 21.* omnes Episcopi, Archi-Episcopi, tametsi simul Cardinales sint, sub virtute S. Obedientiæ, & pœnis interdicti ingressus in Ecclesiam, amissionis fructuum pro rata temporis, & facultatis testandi, casu, quo eam à Sede Apostolica impetrâssent, ipso facto incurrendis, ne quid propter negotia publica Regni, Imperii, nec ad Mandatum Cæsaris, vel Regis, nec prætextu pietatis, necessitatis, utilitatis Ecclesiarum, vel quacunque causa publica ab Ecclesiis suis recedere prohibentur, nisi prius à S. Pontifice expressam licentiam per *Breve*, vel *Litteras Missivas*, ut vocant, obtinuerint.

37 Quæres II. An, si Parochus non quidem à sua Parochia absit, omnia tamen per Cooperatores suos administret, pœnas Tridentini incurrat? Affirmat Sylvester in *V. Residentia n. 1. § 6.* eò, quòd talis ex mente & ratione legis residere non censeatur, qui Sacramenta non administrat. Verùm non minus probabiliter negativam tuetur Garzias *Part. 8. cap. 2. num. 53.* quia scilicet pœna Tridentini tantum in absentes lata est, & pœnalia propter casus similes, vel graviores similes non expressos haud extendenda sunt. Interea dubium non est, quin talis malè & contra jura agat, & ideo beneficio privari possit; fructus tamen interim suos faciet: sicut nec ille fructus amittit, sive Episcopus, sive Parochus, qui officio suo malè fungitur, quamvis reprehensione dignior, quàm qui saltem per alios sua ritè exequitur.

38 Quæres III. An pœna privationis beneficiorum contra Parochos non re-

sidentes ipso jure inducatur? Respondeo negativè, sed esse per sententiam privandos. Colligitur *ex cap. 6. 8. 10. § 11. h. t. & Concil. Trid. Sess. 23. de Reform. cap. 1.* ubi liberum relinquitur ordinariis, Parochos non residentes, & contumaces, per censuras Ecclesiasticas, sequestrationem, & subtractionem fructuum, aliæque juris remedia, etiam usque ad privationem compellere. *Garz. num. 139. Flam. Paris. de Resign. benef. l. 1. cap. 10. num. 61.* Imò non posse deveniri ad privationem, nisi monitio, vel citatio præmissa fuerit, quodcumque etiam tempore à Parochia aliquis abfuerit, patet *ex cap. 8. h. t.* ubi Decanus quidam integro decennio Ecclesiæ suæ præsens non fuit, nec tamen ante monitionem præviam ea privatus extitit. *Concordat Trid. cit. Sess. 23. cap. 1.* Opus igitur erit citatione *personali* per litteras, aut nuncium, si sciatur, ubi absens moratur, vel *edictali*, si nesciatur, aut aliàs personaliter citari nequeat. Et *personalis* quidem citatio una sufficit. *d. cap. 8. h. t. Edictalis* verò trina requiritur *cap. 11. h. t.* Ratio est, quòd, qui personaliter citatus non venit, cum venire possit, eo ipso contumax est, & quia tunc de ejus contumacia jam constat, ut supponitur, ulteriori citatione opus haud erit. Qui verò citatur per *edictum*, cum tali casu certò sciri non possit, an citatio reipsa ad citatum pervenerit, non statim formaliter contumax est, sed sictè duntaxat, & præsumptivè; & ideo trina citatio requiritur, ac nisi speciale moræ periculum fuerit, sex insuper Mensibus expectandum erit, donec sententia privationis promulgetur. *cap. 11. h. t. Panorm. lib. 1. Consil. 67. num. 2.*

Rota apud Farinac. *decif. 137. part. 1. Garzias num. 155. & seqq.* Card. de Luca in *Annot. ad Concil. Trid. discurs. 4. num. 15.*

39 In illos, qui Canonicatus, dignitates, præbendas, aut portiones in Cathedralibus, seu Collegiatis Ecclesiis obtinent, & residentiam facere negligunt, sequentes pœnas Concil. Trid. *Sess. 24. de Reform. cap. 12.* docuit; primo anno, si ultra tempus à jure, vel consuetudine concessum abfuerint, jubet ipsos privari dimidia parte fructuum, quos ratione præbendæ etiam, & residentiæ fecerunt suos. Quodsi iterum eadem fuerint usi negligentia, privandos statuit omnibus fructibus, quos eodem anno lucrati fuerint. Crescente verò contumacia contra eos juxta SS. Canonum Constitutiones etiam per censuras, atque ad ipsam beneficii privationem procedi imperat; antequam verò deveniatur ad privationem, præfatos pœnarum gradus necessariò omnino servare oportet, ac insuper prius citandi sunt, ut legitimo juris ordine servato, suo Canonicatu priventur ob intermissam residentiam. *cap. 1. h. t.* & quidem citatione *personali*, aut, si ignorantur, vel citatio commodè ad ipsos non valeat pervenire, per *edictum*, idque ter in Ecclesia repetitum, & post ultimum edictum adhuc per sex mensium intervallum expectandi sunt. *Argum. cap. 11. h. t.* Aliter factam privationem nullam esse docent Zerol. in *Prax. Episcop. part. 1. cap. 3. num. 10.* Garz. *dict. part. 3. cap. 2. num. 154.* qui *num. 155.* subdit, in personaliter citato non requiri trinam citationem, sed sufficere unam eamque etiam extrajudicialem,

nec esse expectandum per sex menses, sed tempus esse arbitrium. Vid. Barbof. *loc. cit. num. 15. & 19.* Fagnan. in *cap. 11. h. t. n. 14. & 36.*

Quæres I. Nunquid saltem Canonicus, si fructibus ultrò carere velit, etiam ultra tres menses tutà conscientia abesse valeat? Respondeo cum Garzia *Part. 3. cap. 2. num. 319.* quamvis quidem aliqui liberè & absque ullo conscientiæ scrupulo id faciant, de jure tamen contrarium probabilius esse, eò quòd prædicta Tridentini constitutio non purè *pœnalis*, sed *lex mixta* sit, adeòque in conscientia etiam ad actum obligatoria, maximè cum hæc obligatio originaliter non tam ex Tridentino, quàm ex jure communi descendat. *cap. 4. & 6. h. t. cap. fin. de Rescript. in 6.* & pro hac sententia tres declarationes Cardinalium adfert Garz. *l. c. num. 322.*

Quæres II. An Canonicus ultrà tres menses absens non tam fructus pro rata absentia, sed etiam ceteros medii, vel totius anni, quos propter residentiam jam fecit suos, ipso jure perdat, ut ne quidem in conscientia, dissimulante Episcopo, illos retinere possit? Respondeo cum laud. Garz. *n. 149. & seq.* Episcopum quidem contra Concil. Trid. dispensare, & pœnam ab eo statutam remittere non posse; si tamen exigere negligat, probabiliter Canonicus tales fructus bona conscientia retinere poterit, utpote quorum dominium jam semel acquisivit, quod Concilium Trid. non adimit, ipso jure, sed per sententiam adimi vult, ut patet ex verbo *privetur*, & nemo tenetur pœnas à se ipso exigere.

TI-